

เปิดเกณฑ์ผิดจรรยาบรรณกฎหมายตัดคะแนน เลี่ยงถูกพักใบขับขี่

นายฐิระพลภัฏคุรุ์ จิตะสุต**

เมื่อปี พ.ศ.2477 ประเทศไทยได้มีการตราพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ.2477 ขึ้นเป็นกฎหมายเกี่ยวกับจรรยาบรรณแรกของไทย ต่อมาเมื่อประเทศไทยมีการพัฒนาด้านการคมนาคมอย่างต่อเนื่อง จึงก่อให้เกิดการใช้รถใช้ถนนอย่างกว้างขวาง และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับความเจริญทางเทคโนโลยี ทำให้มีการพัฒนารูปแบบและเครื่องยนต์กลไกของยานพาหนะที่นำมาใช้บนถนน พระราชบัญญัติดังกล่าวจึงถูกปรับปรุงแก้ไขให้มีความทันสมัย รวมถึงการออกกฎหมายลูกเพิ่มเติมเพื่อสร้างวินัยจรรยาบรรณทั้งผู้ขับขี่และผู้ร่วมใช้ทาง รองรับสภาพการใช้รถใช้ถนนให้ดียิ่งขึ้นเป็นลำดับ

ในปี 2566 นี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติร่วมกับกรมการขนส่งทางบกจะบังคับใช้ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ พ.ศ.2565 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ.2477 โดยมีสาระสำคัญโดยสรุป คือ การนำระบบบันทึกคะแนนความประพฤติของผู้ขับขี่ หรือระบบตัดคะแนนใบขับขี่ เริ่มบังคับใช้ในวันที่ 9 มกราคม 2566 นี้ ซึ่งระบบดังกล่าวจะเป็นมาตรการเสริมในการสร้างวินัยการขับขี่เพิ่มเติมจากการออกใบสั่ง

โดยความในข้อ 7 แห่งระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ พ.ศ.2565 ได้กำหนดให้ผู้ที่มีใบอนุญาตขับขี่แต่ละราย มีคะแนนความประพฤติคนละ 12 คะแนน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้รับใบอนุญาตขับขี่ที่ชนิดก็ตาม หากทำผิดตามกฎจราจรในข้อหาที่ระบุไว้ จะถูกตัดคะแนนตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย ซึ่งมีประเด็นน่าสนใจที่ผู้ขับขี่ทุกคนควรต้องรู้ไว้ด้วย ดังนี้

1. ในการตัดคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ขับขี่ที่กระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ พ.ศ.2565 มีหลักเกณฑ์การให้ตัดคะแนนกับผู้ขับขี่ ดังนี้

1.1 กรณีรู้ตัวผู้ขับขี่ ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ที่กระทำความผิด ให้ตัดคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ขับขี่นั้น

1.2 กรณีไม่พบหรือไม่ทราบตัวผู้ขับขี่และเป็นใบสั่งที่ติด ผูก หรือแสดงใบสั่งไว้ที่รถ หรือส่งใบสั่งทางไปรษณีย์ ให้ตัดคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ตามที่ปรากฏในหลักฐานทางทะเบียนเป็นผู้ครอบครองรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ หรือเป็นผู้ประกอบการขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก¹

¹ ข้อ 9 แห่งระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ พ.ศ.2565

** นิติกร ฝ่ายพัฒนาระบบกฎหมายและฝึกอบรม กองกฎหมาย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

2. การตัดคะแนน เมื่อทำผิดกฎจราจรหรือไม่ชำระค่าปรับจะถูกตัดคะแนนใบอนุญาตขับขี่ โดยเกณฑ์การตัดคะแนน แบ่งออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 แบบตัดคะแนนทันทีที่ทำผิด กล่าวคือ เมื่อผู้ที่มีใบอนุญาตขับขี่ได้กระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งใน 20 ฐานความผิด จะถูกตัดคะแนนทันที โดยแบ่งระดับการตัดคะแนนเป็น 4 ระดับ² ดังรูปที่ 1

เริ่ม 9 มกราคม 2566

ตัดคะแนน ความประพฤติ ในการขับรถ

แบบแรก

ตัดคะแนนทันที ที่ทำผิด

“ สร้างวินัยขับขี่ปลอดภัย ให้โอกาสแก้ไขไม่ทำผิดซ้ำ สร้างความเท่าเทียมภายใต้กฎหมาย ด้วยมาตรฐานสากล ”

ตัด 1 คะแนน

- ใช้โทรศัพท์มือถือ ขณะขับรถ
- ไม่สวมหมวกกันน็อก
- ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย
- ขับรถด้วยความเร็วเกินกำหนด
- ขับรถบนทางเท้า
- ไม่หยุดให้คนข้ามทางม้าลาย
- ไม่หลบรถฉุกเฉิน
- ขับรถโดยประมาทนำพหุอันตราย
- ขับรถไม่ติดป้ายทะเบียนหรือเปลี่ยนแปลง ป้ายทะเบียน
- ไม่ติดป้ายภาษี

ตัด 2 คะแนน

- ขับรถฝ่าไฟแดง
- ขับรถย้อนศร
- ขับรถในระหว่างโดนพักใช้หรือพักถอนใบอนุญาต

ตัด 3 คะแนน

- ขับรถในขณะที่หย่อนความสามารถ
- ขับผิดวิสัยคนขับรถธรรมดา
- ขับรถชนแล้วหนี

ตัด 4 คะแนน

- เมาแล้วขับ
- ขับรถในขณะที่เสพยาเสพติด
- แข่งรถในทางโดยไม่ได้รับอนุญาต
- ขับรถโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้อื่น

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เผยแพร่ 1 ธันวาคม 2565

รูปที่ 1 ภาพแสดงฐานความผิด 20 ฐานความผิดที่ถูกตัดคะแนนใบขับขี่ทันทีที่ทำผิด³

² ข้อ 11 แห่งระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ พ.ศ.2565

³ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2565) . <https://www.facebook.com/royalthaipolice/>

แบบที่ 2 แบบตัดคะแนนเมื่อไม่ชำระค่าปรับตามใบสั่ง โดยหากผู้มีใบอนุญาตใบขับขี่ค้างชำระ 1 ใบสั่ง จะถูกตัด 1 คะแนน⁴ ดังรูปที่ 2

เริ่ม 9 มกราคม 2566

ตัดคะแนนความประพฤติในการขับรถ

ตัดคะแนนในการขับรถ

แบบที่ 2

ตัดคะแนน

เมื่อไม่ชำระค่าปรับตามใบสั่ง เช่น

- ฝ่าฝืนเครื่องหมายในทาง
- ไม่แสดงใบอนุญาตขับขี่
- ขับรถไม่ชิดซ้าย
- จอดในที่ห้ามจอด

ตัวอย่าง

ค้างชำระ 1 ใบสั่ง ตัด 1 คะแนน

**“สร้างวินัยขับขี่ปลอดภัย ให้โอกาสแก้ไขไม่ทำผิดซ้ำ
สร้างความเท่าเทียมภายใต้กฎหมาย ด้วยมาตรฐานสากล”**

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เผยแพร่ 1 ธันวาคม 2565

รูปที่ 2 ภาพแสดงการตัดคะแนนเมื่อไม่ชำระค่าปรับตามใบสั่ง⁵

3. หากผู้มีใบอนุญาตขับขี่ซึ่งถูกตัดคะแนนความประพฤติในการขับรถจนเหลือศูนย์คะแนน จะถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ทุกชนิดคราวละ 90 วัน⁶ หากฝ่าฝืนขับขี่ขณะถูกสั่งพักจะมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามกฎหมายจราจร⁷

⁴ ข้อ 11.1 (12) แห่งระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ พ.ศ.2565

⁵ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2565) . <https://www.facebook.com/royalthaipolice/>

⁶ ข้อ 12 แห่งระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ พ.ศ.2565

⁷ มาตรา 160 ตรี แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2477

นอกจากนี้ หากถูกสั่งพักใบอนุญาตขับขี่เป็นครั้งที่ 3 ภายใน 3 ปี อาจถูกสั่งพักมากกว่า 90 วัน⁸ และหากถูกสั่งพักเป็นครั้งที่ 4 อาจถูกพิจารณาเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ทุกประเภท⁹

4. วิธีการตัดคะแนนใบขับขี่ จะดำเนินการโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ระบบฐานข้อมูลใบสั่ง PTM ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการบันทึกการทำผิดกฎจราจรและตัดคะแนนในแต่ละครั้ง ทั้งนี้ ประชาชนทั่วไปสามารถลงทะเบียนเพื่อตรวจสอบคะแนนผ่านเว็บไซต์ E-Ticket PTM หรือแอปพลิเคชัน KHUB DEE¹⁰ และสามารถชำระค่าปรับผ่านแอปพลิเคชันเป่าตั้งค์ได้¹¹

5. คะแนนที่ถูกตัดในแต่ละครั้ง จะได้รับคืนเมื่อครบกำหนด 1 ปี นับแต่วันกระทำผิดครั้งนั้น ๆ เว้นแต่เป็นกรณีที่ถูกตัดเหลือศูนย์คะแนน จะได้รับคืนเมื่อพ้นกำหนดเวลาการสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ โดยได้รับคืนเพียง 8 คะแนน¹²

6. การคืนคะแนนโดยวิธีการเข้ารับการอบรมกับกรมการขนส่งทางบก มี 2 กรณี ดังนี้

6.1 กรณีที่คะแนนเหลือน้อยกว่า 6 คะแนน สามารถขอเข้ารับการอบรมจากกรมการขนส่งทางบกได้ ซึ่งสามารถเข้าอบรมได้เพียงปีละ 2 ครั้ง¹³

6.2 กรณีที่ถูกตัดคะแนนจนเหลือ 0 คะแนน และต้องการคะแนนกลับคืนมาทั้งหมด 12 คะแนน สามารถขอเข้ารับการอบรมจากกรมการขนส่งทางบกได้ เมื่อผ่านการอบรมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกรมการขนส่งทางบกแล้ว ก็จะได้รับคืนคะแนนตามที่กำหนด¹⁴

นอกจากกรณีข้างต้น หากผู้ซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ เมื่อพ้นกำหนดการสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่แล้ว ให้ได้รับคืนคะแนนความประพฤติในการขับรถที่ถูกตัด ในวันถัดจากวันครบกำหนดการสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ จำนวน 8 คะแนน สำหรับคะแนนที่เหลืออีก 4 คะแนนนั้น ผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ จะได้รับคืนก็ต่อเมื่อไม่ได้ถูกตัดคะแนนความประพฤติในการขับรถอีกเลยในรอบระยะเวลา 1 ปี นับแต่วันที่ครบกำหนดการสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่

⁸ มาตรา 142/6 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2477

⁹ มาตรา 142/7 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2477

¹⁰ ข้อ 6 แห่งระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ พ.ศ.2565

¹¹ ไทยรัฐออนไลน์ (2565) ,เปิดเกณฑ์ "ตัดคะแนนใบขับขี่" ดูชัดๆ แต่ละข้อหาโดนตัดกี่คะแนน เริ่ม 9 ม.ค.66 , แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/news/society/2568095>

¹² ข้อ 15 และข้อ 16 แห่งระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ พ.ศ.2565

¹³ ข้อ 17 แห่งระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ พ.ศ.2565

¹⁴ ข้อ 18 แห่งระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ พ.ศ.2565